

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Ciocana)

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, 24/1, MD-2044
E-mail: jci@justice.md; Tel.: /+373 22/ 42-53-22; 34-41-07
www.instante.justice.md

*Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Strada Alexandru Lăpușneanu 28, Chișinău
MD-2004*

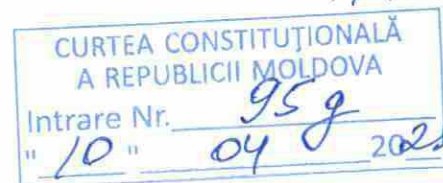
*Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), Vă expediază conform competenței
copiile cauzei nr. 10-260/2025 prin Încheierea din 27.03.2025.*

Anexă: Copiile cauzei nr.10-260/2025 total pe 68 file.

Președinte interimar al Judecătoriei mun. Chișinău,

Constantin Damaschin, _____

Grefier: Dorin Mocanu

str. Alexandru Lăpușeanu, 28
mun. Chișinău, MD-2004,
Republica Moldova

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
(prezentată în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituție)

CHIȘINĂU - 2025

AUTORUL SESIZĂRII:

5

1. Nume: **Lungu**
2. Prenume: **Marcel**
3. Funcția: **Administrator Autorizat (lichidator al SRL "S.I.Demir-Agro" în faliment).**

II. OBIECTUL SESIZĂRII

6. Prezenta sesizare are drept obiect de exercitare a controlului constituționalității:

- *art. 75 alin. (1) lit. d) din Legea insolvențării* în partea omisiunii legiuitorului de reglementare a faptului, că din momentul intentării procesului de insolvențare sechestrul și alte interdicții aplicate asupra masei debitoare în cadrul cauzelor penale pendente la data intentării procesului de insolvențare, se anulează de drept, iar aplicarea sechestrului și altor limitări asupra bunurilor proprietate a debitorilor insolvenți, inclusiv cele rezultate din cauzele penale, pot fi aplicate în exclusivitate de către instanța de insolvențare,

și

- *art. 210 din Codul de procedură penală* în partea lipsei de reglementare a faptului, că sechestrul asupra bunurilor din patrimoniul debitorului insolvențabil se anulează de drept din momentul intentării procesului de insolvențare față de acesta, iar aplicarea sechestrului asupra patrimoniului debitorilor insolvenți, ulterior intentării procesului de insolvențare, poate fi efectuată exclusiv de către instanța de insolvențare.

Prevederile legale actuale în redacția în vigoare lezează dreptul de proprietate al debitorului insolvențabil și al creditorilor validați pe dosarul de insolvențare, iar ca rezultat, are ca efect încălcarea principiului concursual al stingerii creanțelor și cel al celerității procesului de insolvențare, ceea ce este în contradicție cu principiile constituționale, limitând drepturile și libertățile persoanei și sunt în contradicție cu prevederile art. 4, 7, 16, 20, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

7. Prin hotărârea Judecătorei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga nr. 2i-6/2021 din 26 mai 2021 s-a intentat procesul de insolvabilitate față de SRL "S.I.Demir-Agro", cu sediul în Republica Moldova, mun. Comrat, str. Lenin, 207 (IDNO: 1011611002186).

Prin încheierea Judecătorei Comrat, sediul Central nr. 2i-34/2023 din 26 septembrie 2024 s-a dispus:

- trecerea la procedura de faliment a SRL "S.I. Demir-Agro", în vederea lichidării patrimoniului și distribuirii produsului rezultat;
- investirea în funcția de lichidator al SRL "S.I.Demir-Agro" pe Lungu Marcel, titularul autorizației nr. 29, emisă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova din 14 ianuarie 2015;
- autorizarea lichidatorului de a începe procedurile de valorificare și lichidare a masei debitoare.

În vederea executării încheierii instanței de insolvabilitate din 26 septembrie 2024, lichidatorul a constatat că după SRL "S.I.Demir-Agro" sunt înregistrate cu drept de proprietate bunuri imobile (teren, construcții, plantații perene) și bunuri mobile (unități de transport și tehnică agricolă).

Deși debitorul se afla în proces de insolvabilitate, prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 02 iunie 2022 s-a admis demersul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (în continuare – PCCOCS) privind punerea sub sechestru a bunurilor imobile în cadrul cauzei penale nr. 2021540035 și s-a pus sechestru pe bunurile imobile și mobile proprietate a SRL "S.I.Demir-Agro".

Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 02 iunie 2022 a fost transmisă la executare, iar în Registrul bunurilor imobile și în Registrul de stat al transportului este înregistrat sechestrul penal aplicat.

La 09 decembrie 2024 lichidatorul SRL "S.I. Demir-Agro" a depus la PCCOCS, solicitând anularea/scoaterea/ridicarea sechestrului în cauza penală nr. 2021540035, asupra bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea SRL "S.I. Demir-Agro", aplicat prin demersul PCCOCS din 02 iunie 2022, încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana nr. 12-515/2022 din 02 iunie 2022 și mandatul judecătoresc din aceeași dată.

Prin ordonanța PCCOCS din 27 decembrie 2024 (procuror Ruslan Perevoznic), cererea de anulare a sechestrului a fost respinsă.

La 09 ianuarie 2025 SRL "S.I. Demir-Agro" a depus plângere, solicitând anularea ordonanței PCCOCS din 27 decembrie 2024.

Prin ordonanța PCCOCS din 15 ianuarie 2025 (adjunct interimar al procurorului-șef Vladislav Bobrov), plângerea înaintată în ordinea art. 299¹ Cod de procedură penală, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 27 ianuarie 2025 SRL "S.I. Demir-Agro" a înaintat plângere în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, solicitând:

1) Declararea nulității ordonanței din 27 decembrie 2024, emisă de procurorul din cadrul PCCOCS, Ruslan Perevoznic, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de ridicare a sechestrului aplicat în cauza penală nr. 2021540035 pe bunurile mobile și imobile proprietate a SRL "S.I.Demir-Agro";

2) Declararea nulității ordonanței din 15 ianuarie 2025, emisă de adjunctul interimar al procurorului-șef al PCCOCS, Vladislav Bobrov, prin care s-a respins ca neîntemeiată plângerea înaintată împotriva ordonanței PCCOCS din 27 decembrie 2024;

3) Obligarea organului de urmărire penală să lichideze încălcările drepturilor și libertăților SRL "S.I.Demir-Agro", prin obligarea să anuleze/scoată/ridice sechestrul din cauza penală nr. 2021540035, asupra bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea SRL "S.I.Demir-Agro", aplicat prin demersul PCCOCS din 02 iunie 2022; încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana nr. 12-515/2022 din 02 iunie 2022; mandatul judecătoresc al Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana nr. 12-515/2022 din 02 iunie 2022.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

8. În opinia autorului sesizării.

- *art. 75 alin. (1) lit. d) din Legea insolvențabilității* în partea omisiunii legiuitorului de reglementare a faptului, că din momentul intentării procesului de insolvențabilitate sechestrul și alte interdicții aplicate asupra masei debitoare în cadrul cauzelor penale pendinte la data intentării procesului de insolvențabilitate, se anulează de drept, iar aplicarea sechestrelor și altor limitări asupra bunurilor proprietate a debitorilor aflați în procese pendinte de insolvențabilitate, inclusiv cele rezultate din cauzele penale, pot fi aplicate în exclusivitate de către instanța de insolvențabilitate,

și

- *art. 210 din Codul de procedură penală* în partea lipsei de reglementare a faptului, că sechestrul asupra bunurilor din patrimoniul debitorului insolvențabil se anulează de drept din momentul intentării procesului de insolvențabilitate față de acesta, iar aplicarea sechestrelor asupra patrimoniului debitorilor aflați în procese pendinte de insolvențabilitate, poate fi efectuată exclusiv de către instanța de insolvențabilitate.

lezează dreptul de proprietate al debitorului insolvențabil și al creditorilor validați pe dosarul de insolvențabilitate, iar ca rezultat, are ca efect încălcarea principiului concursual al stingerii creanțelor și cel al celerității procesului de insolvențabilitate.

Actuala reglementare a prevederilor art. 75 alin. (1) lit. d) al Legii insolvențabilității și art. 210 Cod de procedură penală sunt în contradicție cu prevederile art.4, 7, 16, 20, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

9. Cu privire la admisibilitatea excepției de neconstituționalitate

9.1. Având în vedere faptul că excepția de neconstituționalitate constituie o procedură de inițiere de instanța de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a altui act normativ cu normele constituționale, ea reflectă existența raportului tripartit între partea aflată în proces, instanța de judecată în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, menită să soluționeze excepțiile de neconstituționalitate.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a fost prevăzută procedura de exercitare, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității legilor, cu întrunirea cumulativă a condițiilor, raportate la speța cauzei:

1) este prezentă o incertitudine privind constituționalitatea legii. La caz, art. 75 alin. (1) lit. d) al Legii insolvențabilității și art. 210 Cod de procedură penală sunt norme care urmează a fi aplicate la examinarea cauzei aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana;

2) potrivit articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, Legea insolvențabilității și Codul de procedură penală pot constitui obiect al excepției de neconstituționalitate;

3) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către partea în proces, al căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la examinarea cauzei. La caz, excepția de neconstituționalitate este ridicată de Administratorul autorizat Lungu Marcel, acționând în calitate de lichidator al SRL "S.I. Demir-Agro", desemnat prin încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Central din 26 septembrie 2024;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, care are ca obiect prevederea contestată.

9.2. Verificarea constituționalității normelor contestate ține de competența exclusivă a Curții Constituționale. Instanța de judecată nu este în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate. Instanța de judecată, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Prin aceeași Hotărâre a Curții Constituționale, nr. 2 din 09 februarie 2016, prin care s-a examinat sesizarea Curții Supreme de Justiție depusă la 09 decembrie 2015, în temeiul art. 135

alin. (1) lit. b) din Constituție, art. 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale Înalta Curtea a hotărât, că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelor Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;**

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauzei se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirilor condițiilor enumerate mai sus.

10. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 75 alin. (1) lit. d) al Legii insolvabilității și art. 210 din Codul de procedură penală, sub aspectele invocate:

10.1. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nicio lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 72

Categorii de legi

(3) Prin lege organizează se reglementează:

i) regimul juridic general al proprietății și al moștenirii;

Articolul 127

Proprietatea

(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

10.2. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, (...) hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții;

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va

hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 17

Interzicerea abuzurilor de drept

Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.

10.3. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor Omului:

Articolul 8

Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constituție sau lege.

10.4. Prevederi relevante din Codul de procedură civilă:

Articolul 1.

Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înlăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2.

Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sunt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

12

Articolul 4.

Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sînt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5.

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea unuia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6.

Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 12.

Soluționarea cauzelor civile în temeiul legislației Republicii Moldova

(1) Instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.

(2) Dacă, la judecarea cauzei civile, se constată că o lege sau un alt act normativ nu corespunde unei legi sau unui alt act normativ cu o putere juridică superioară, instanța aplică normele legii sau ale altui act normativ care are putere juridică superioară.

(3) În cazul inexistenței normei de drept care să reglementeze raportul litigios, instanța judecătorească aplică norma de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), iar în lipsa unei astfel de norme, se conduce de principiile de drept și de sensul legislației în vigoare (analogia dreptului). Nu se admite aplicarea prin analogie a normei de drept care derogă de la dispozițiile generale, restrînge drepturi sau stabilește sancțiuni suplimentare.

(4) Dacă în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte reglementări decât cele prevăzute de legislația internă, instanța, la judecarea cauzei, aplică reglementările tratatului internațional.

Articolul 22.

Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se înfăptuiește pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 355.

Competența jurisdicțională a instanțelor judecătorești în cauzele de declarare a insolvenței

Cererea de declarare a insolvenței se depune la judecătoria competentă în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale altor legi.

10.5. Prevederi relevante din Legea insolvenței:

Articolul 2

Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:
masă debitoare – bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvență, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sunt pasibile de executare silită;

Articolul 39

Componenta masei debitoare

(1) Masa debitoare cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolvență, precum și cele pe care acesta le dobândește și le recuperează pe parcursul procesului.

Articolul 75

Alte efecte

(1) Din momentul intentării procedurii de insolvență:

d) sechestrarea patrimoniului debitorului, alte măsuri de asigurare sau de limitare a debitorului, administratorului insolvenței/lichidatorului în dreptul de administrare și de valorificare a masei debitoare aplicate de alte instanțe de judecată sau de organele abilitate în acest sens se anulează de drept și se aplică în exclusivitate numai de către instanța de judecată care a intentat procedura de insolvență.

Articolul 115

Condițiile intrării în faliment

(2) Instanța de insolvență va pronunța, prin încheierea de intrare în faliment, dizolvarea societății debitoare și va dispune:

- a) desemnarea unui lichidator, stabilirea atribuțiilor acestuia;
- b) valorificarea și lichidarea masei debitoare.

10.6. Prevederi relevante din Codul de procedură penală

Articolul 203

Punerea sub sechestru

(1) Punerea sub sechestru a bunurilor este o măsură procesuală de constrângere, care constă în inventarierea bunurilor și interzicerea proprietarului sau posesorului de a dispune de ele, iar în caz de necesitate, de a se folosi de aceste bunuri. După punerea sub sechestru a conturilor și a depozitelor bancare sînt încetate orice operațiuni în privința acestora.

Articolul 210

Scoterea bunurilor de sub sechestru în procesul penal

(1) Bunurile se scot de sub sechestru prin hotărîrea organului de urmărire penală sau instanței dacă, în urma retragerii acțiunii civile, modificării încadrării juridice a infracțiunii incriminate bănuțului, învinuțului, inculpatului ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru. Instanța de judecată, judecătorul de instrucțiune sau procurorul, în limitele competenței lor, ridică sechestrul asupra bunurilor și în cazurile în care constată ilegalitatea punerii acestora sub sechestru de către organele de urmărire penală fără autorizația respectivă.

(2) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată este în drept să mențină bunurile sub sechestru și după încetarea procesului penal, scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau achitarea persoanei, în termen de o lună de la rămânerea definitivă a hotărârii respective.

(3) Bunurile se scot de sub sechestru când persoana juridică a executat amenda de interes public stabilită în acordul judiciar de interes public și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

11. Cu referire la aspectul de neconstituționalitate al normelor

11.1. Conform art. 34 alin. (3) al Legii insolvenței, prin hotărârea de intentare a procesului de insolvență, instanța de insolvență (...) desemnează administratorul insolvenței și instituie, după caz, comitetul creditorilor.

Potrivit art. 75 alin. (1) lit. d) al Legii insolvenței, din momentul intentării procedurii de insolvență, sechestrarea patrimoniului debitorului, alte măsuri de asigurare sau de limitare a debitorului, administratorului insolvenței/lichidatorului în dreptul de administrare și de valorificare a masei debitoare aplicate de alte instanțe de judecată sau de organele abilitate în acest sens se anulează de drept și se aplică în exclusivitate numai de către instanța de judecată care a intentat procedura de insolvență.

Totodată, art. 115 alin. (2) al Legii insolvenței prevede că instanța de insolvență va pronunța, prin încheierea de intrare în faliment, dizolvarea societății debitoare și va dispune:

- a) desemnarea unui lichidator, stabilirea atribuțiilor acestuia;
- b) valorificarea și lichidarea masei debitoare.

Astfel, scopul inițierii unui proces de insolvență față de un debitor, constă în instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit, fapt menționat în art. 1 alin. (1) al Legii insolvenței.

Înalta Curte Constituțională, în jurisprudența sa a observat că scopul general al Legii insolvenței constă în satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit (articolul 1 alin. (1) din Lege). Acest scop general ține de asigurarea stabilității și a disciplinei financiare în economia de piață (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Lekić v. Slovenia* [MC], 11 decembrie 2018, § 106). În situații în care există o deteriorare a economiei de piață din cauza unui număr mare de societăți comerciale inactive și insolvente poate fi nevoie ca statul să acționeze astfel încât să evite prejudicierea ireparabilă a economiei și să consolideze securitatea juridică și încrederea participanților la procesul economic. Asigurarea stabilității și a disciplinei financiare în economia de piață contribuie la bunăstarea economică a țării, care reprezintă un scop legitim, permis de articolul 54 alin. (2) din Constituție (HCC nr. 16 din 9 iunie 2020, § 61, HCC nr. 8 din 05 aprilie 2022, § 55).

Legea insolvenței cuprinde o serie de definiții ale conceptelor pe care le utilizează, fiind identificate următoarele noțiuni:

- *procedură a falimentului* – procedură de insolvență concurșuală colectivă și egalitară care se aplică debitorului în vederea lichidării patrimoniului acestuia pentru acoperirea pasivului;

- *procedură colectivă* - procedură în care creditorii recunoscuți și validați participă împreună la urmărirea și la recuperarea creanțelor lor, în modalitățile prevăzute de prezenta lege.

Procedura de insolvență, în actuala reglementare și în doctrina juridică, este o procedură judiciară, colectivă și concurșuală, unitară și generală, egalitară, de remediu sau, după caz, de executare silită.

Caracterul judiciar al procesului de insolvență se regăsește în prevederile art. 5 al Legii insolvenței, potrivit căruia instanța de insolvență dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvență, a litigiilor ce țin de masa debitoare. (...) Instanța pe al cărei rol se află cauza de insolvență examinează din oficiu toate circumstanțele relevante cauzei. (...) În competența instanței de insolvență intră controlul judecătoresc asupra activității administratorului provizoriu, administratorului insolvenței și/sau lichidatorului, procesele și cererile de natură judiciară privind constatarea faptelor aferente procedurii de insolvență.

Caracterul colectiv constă în faptul că, în urma intentării procesului de insolvență, fie la inițiativa debitorului, fie la inițiativa creditorilor, fie la cererea oricărei alte persoane interesate sau instituții prevăzute de lege (Comisia Națională a Pieței Financiare, etc.), orice urmărire silită individuală încetează, ca nemaiputând continua. Altfel spus, procedura de insolvență este concelivă pentru că îi obligă pe toți creditorii debitorului față de care s-a dispus intentarea acestei proceduri să se reunească într-o singură procedură comună.

Caracterul concursual al procesului de insolvență semnifică acea trăsătură a procesului, potrivit căreia interesele patrimoniale ale creditorilor vor fi satisfăcute nu în mod individual, ca în procedura de executare silită reglementată de Codul de executare, ci proporțional, conform ordinii stabilite de Legea insolvenței, creditorii venind în concurs în cadrul aceleiași proceduri în care își vor depune spre validare creanțele. Cu alte cuvinte, procesul de insolvență asigură o reparare echitabilă și justă a prejudiciilor suferite de creditori prin intrarea debitorului lor sub incidența instituției insolvenței, în sensul că sumele realizate în cadrul procedurii colective vor fi repartizate către creditori proporțional cu ponderea pe care o are creanța deținută în totalul masei credale. Procedura este concursuală pentru că interesul individual al fiecărui creditor intră în concurență cu interesele celorlalți creditori.

Caracterul unitar semnifică faptul că în cadrul procesului de insolvență are loc urmărirea tuturor bunurilor aflate în patrimoniul debitorului, atât cele existente la data intentării procesului colectiv, cât și cele ieșite în mod fraudulos și readuse în patrimoniul său, adică spre deosebire de procedura execuțională de drept comun, care are ca obiect unul sau mai multe bunuri din patrimoniul urmăritului, procesul de insolvență se aplică "averii debitorului", adică masei debitoare, art. 39 alin. (1) al Legii insolvenței definind această noțiune ca totalitatea bunurilor debitorului la data intentării procesului de insolvență, precum și cele pe care acesta le dobândește și le recuperează pe parcursul procesului.

Caracterul general constă în faptul că debitorul va fi supus unei singure proceduri reglementată de prevederile Legii insolvenței, fie că este cea generală, fie simplificată, la care vor veni în concurs toți creditorii săi care și-au manifestat această dorință în condițiile prescise de lege.

Caracterul egalitar al procesului de insolvență decurge din caracterul colectiv și concursual, întrucât toți creditorii interesați participă la procedura reglementată de lege, constituindu-se masa credală, urmând ca ei să fie satisfăcuți deodată și proporțional cu mărimea creanțelor deținute, în ordinea de prioritate stabilită de lege, indiferent de natura creanțelor și de interesul public sau privat reprezentat de creditori.

Caracterul de remediu sau, după caz, *de executare silită* a procesului de insolvență rezidă din faptul că Legea insolvenței pune la îndemâna creditorilor un instrument eficace pentru a-și putea recupera creanțele deținute față de debitor, fie prin restructurare, fie prin faliment, adică executarea silită a bunurilor ce compun averea falitului prin intermediul forței coercitive a statului.

În conformitate cu *Principiile elaborate de Banca Mondială* în anul 2001 privind procedurile de insolvență, pe baza studiului și analizei comparate a sistemelor de drept existente, se consideră că *scopul procedurilor de insolvență* va putea fi atins inclusiv dacă:

- se realizează o integrare a lor armonioasă în sistemul legislativ național al respectivului stat;
- se asigură maximizarea valorii activelor debitorului;
- se oferă soluții rapide, eficiente și imparțiale pentru finalizarea procedurii;
- se asigură un tratament corect și echitabil creditorilor situați pe aceeași poziție, inclusiv celor străini;
- se asigură o supraveghere judiciară sau de altă natură în vederea prevenirii manipulării procedurii sau comiterii de abuzuri;
- se conferă procedurii de insolvență transparentă și previzibilitate;
- se păstrează rigoarea ordinii de prioritate legală a creanțelor.

Astfel, prin încheierea instanței de insolvență din 26 septembrie 2024, Judecătoria Comrat, sediul Central a desemnat lichidatorul, fiindu-i delegate atribuțiile de valorificare și lichidare a masei debitoare.

Una dintre atribuțiile lichidatorului desemnat de instanța de judecată, potrivit art. 66 alin. (1) lit. j) din Legea insolvenței, este organizarea și vânzarea la licitații sau prin negocieri directe a bunurilor din patrimoniul debitorului în conformitate cu prezenta lege.

Prevederile art. 117-133 din Legea insolvenței descriu procedura de efectuare a lichidării bunurilor din averea debitoare de către lichidator, sub controlul instanței de insolvență care l-a desemnat, fără a face nicio referire la modalitatea în care s-ar putea proceda, în eventualitatea în care asupra bunurilor din averea debitoare ar fi instituită o măsură asigurătorie care are ca efect, conform legii de procedură penală, indisponibilizarea bunului.

Rezumând, din cuprinsul dispozițiilor Legii insolvenței menționate anterior, rezultă că procedura falimentului este o procedură de lichidare a bunurilor din averea debitorului, efectuată de către lichidator sub controlul instanței de insolvență, la care toți creditorii participă împreună la urmărirea și recuperarea creanțelor lor.

În ceea ce privește măsura asigurătorie instituită în vederea reparării prejudiciului părții civile sau a recuperării cheltuielilor judiciare, după cum rezultă chiar din cuprinsul dispozițiilor art. 203 alin. (2) din Codul de procedură penală, scopul acesteia este de a crea părții civile un avantaj patrimonial, în vederea executării obligațiilor ce ar putea decurge din rezolvarea acțiunii în cadrul procesului penal, respectiv crearea unui avantaj patrimonial în vederea recuperării cheltuielilor judiciare. Un astfel de avantaj patrimonial este reprezentat de menținerea bunului în proprietatea celui ce urmează a fi obligat prin soluționarea laturii civile a procesului penal, prin instituirea unei măsuri asigurătorii.

Prin urmare, efectul de indisponibilizare la care face referire Codul de procedură penală vizează împiedicarea vânzării bunului de bunăvoie de către cel vizat de măsura sechestrului, nu pe cea în care vânzarea bunului se realizează silit, chiar și prin intermediul unei proceduri concursuale.

În condițiile în care bunurile vizate de măsura sechestrului asigurător aparțin unei persoane aflate în procedura falimentului, un astfel de avantaj patrimonial nu mai poate fi menținut, dat fiind faptul că dispozițiile Legii insolvenței nu instituie niciun tratament privilegiat în ceea ce privește creanța unei părți civile din cadrul unui proces penal.

Dimpotrivă, procedura de insolvență/falimentului este o procedură concursuală, colectivă și egalitară, ceea ce înseamnă că toți creditorii participă în vederea valorificării creanțelor, conform ordinii de prioritate prevăzute de Legea insolvenței. În cauza de față, legea civilă, este reprezentată de Legea insolvenței, dat fiind faptul că o executare silită de drept comun împotriva unei persoane aflate în procedura insolvenței este suspendată de drept, potrivit art. 75 alin. (1) lit. d) din lege.

Prin urmare, regulile de drept civil aplicabile sunt cele prevăzute de Legea insolvenței, urmând a fi completate, în măsura compatibilității lor cu procedura insolvenței, de dispozițiile Codului civil și ale Codului de procedură civilă.

Existența măsurilor asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane juridice, anterior intentării procedurii de faliment, în vederea confiscării speciale, a reparării pagubei produse prin infracțiune sau garantării executării cheltuielilor judiciare, nu poate suspenda procedura de lichidare a masei debitoare prevăzută de Legea insolvenței, în ceea ce privește bunurile sechestrate.

Mai mult ca atât, potrivit art. 117 alin. (12) al Legii insolvenței, bunurile înstrăinate de administratorul insolvenței/lichidator în exercițiul atribuțiilor sunt libere, în temeiul prezentei legi, de orice grevare, precum ipotecă, garanție reală mobilă, rezervă a proprietății sau alt drept de retenție de orice fel ori măsuri asigurătorii, și conțin garanție contra evicțiunii.

Nicio dispoziție legală a Codului de procedură penală ori a Codului de procedură civilă nu declară ca fiind inalienabile ori insesizabile bunurile asupra cărora a fost instituit un sechestr asigurător penal ori bunurile indisponibilizate, ceea ce presupune, implicit, că regimul juridic al unui bun grevat de o astfel de măsură nu este incompatibil cu derularea unei proceduri excepționale, inclusiv procedura concursuală prevăzută de legislația insolvenței.

Prin urmare, măsurile asigurătorii dispuse în cadrul unui proces penal nu determină indisponibilizarea bunurilor, ci doar împiedică încheierea unui act voluntar. Or, în cazul procedurii de faliment, actele încheiate nu sunt voluntare, întrucât sunt îndeplinite de lichidatorul desemnat de instanța de judecată și sunt supuse controlului de legalitate al judecătorului care examinează cauza de insolvență și al instanței de apel.

Cu alte cuvinte, procedura de faliment, fiind una judiciară, prin excelență, desfășurată sub controlul de legalitate al instanței de insolvabilitate, nu implică în totalitate voința debitorului în ceea ce privește modalitatea concretă de valorificare a bunurilor sale în scopul acoperirii creanțelor. Această procedură presupune o înstrăinare/vânzare silită a bunurilor.

O măsură asigurătorie dispusă în procesul penal are scopul de a împiedica sustragerea de către proprietar a bunurilor sale de la o eventuală valorificare silită sau, în sens larg, de la valorificarea gajului general al creditorilor săi, precum și de a împiedica ascunderea, distrugerea, înstrăinarea acestor bunuri a căror executare silită s-ar putea face ulterior, după obținerea titlului executoriu (adică a sentinței penale privind obligarea inculpatului la repararea pagubei produse părții civile, obligarea la plata unei amenzi penale, obligarea la plata cheltuielilor judiciare).

Conform art. 75 alin. (1) lit. d) al Legii insolvabilității, din momentul intentării procedurii de insolvabilitate, sechestrarea patrimoniului debitorului, alte măsuri de asigurare sau de limitare a debitorului, administratorului insolvabilității/lichidatorului în dreptul de administrare și de valorificare a masei debitoare aplicate de alte instanțe de judecată sau de organele abilitate în acest sens se anulează de drept și se aplică în exclusivitate numai de către instanța de judecată care a intentat procedura de insolvabilitate.

Potrivit art. 46 alin. (1) al Constituției, dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate, iar alin. (4) prevede că bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

Cu referire la incidența art. 46 din Constituție se menționează că în lipsa de reglementare a faptului că sechestrul penal asupra masei debitoare se anulează de drept din momentul intentării procesului de insolvabilitate, iar în cadrul unui proces de insolvabilitate pendinte necesitatea aplicării sechestrului ce rezidă dintr-o cauză penală urmează a fi apreciată în exclusivitate de către instanța de insolvabilitate, duce la încălcarea caracterului judiciar, colectiv și concursual, unitar și general, egalitar, de remediu sau, după caz, de executare silită, precum și a principiului celerității procesului, iar ca rezultat creditorii nu își pot recupera mijloacele bănești cu titlu de creanțe validate, iar cheltuielile procesului de insolvabilitate se majorează pe perioada întregului proces penal.

În jurisprudența sa, Înalta Curte a concluzionat ca fiind o "așteptare legitimă" dreptul de a obține un bun (la caz recuperarea creanțelor), aceasta fiind protejat de dispozițiile art. 46 din Constituție și de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană. Curtea Europeană a menționat, în jurisprudența sa, că deși art. 1 din Protocolul nr. 1 se referă doar la bunurile existente ale unei persoane și nu creează un drept de a dobândi bunuri, în unele circumstanțe, "așteptarea legitimă" de a obține un bun se poate bucura de protecția art. 1 din Protocolul nr. 1 (a se vedea *Bélané Nagy v. Ungaria*, 13 decembrie 2016, § 74) (HCC nr. 8 din 05 aprilie 2022, § 46).

Totodată, potrivit art. 54 din Constituție, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

La caz, omisiunile legislative din actualele prevederi ale art. 75 alin. (1) lit. d) din Legea insolvabilității și art. 210 Cod de procedură penală, prin:

- menținerea pe perioada întregului proces de insolvabilitate a sechestrelor penale aplicate până la intentarea procesului de insolvabilitate asupra bunurilor masă debitoare a celor insolvari;

- aplicarea sechestrelor penale de către organul de urmărire penală și judecătorul de instrucție asupra bunurilor incluse în masa debitoare a debitorului aflat în proces de insolvabilitate pendinte, eludând competențele exclusive ale instanței de insolvabilitate,

aduc atingere atât dreptului de proprietate a creditorilor la speranța legitimă de a-și recupera creanțele pecuniare din patrimoniul debitorului, cât și dreptului de proprietate a debitorului, deoarece generează cheltuieli ale procesului de insolvabilitate care se acoperă în

prealabil din patrimoniul debitorului, astfel diminuându-se potențialul economic de satisfacere cât mai eficientă a creanțelor masei, garantate și chirografare în respectivul proces.

11.2. Totodată se menționează, că în activitatea sa jurisdicțională, Curtea Constituțională s-a expus asupra necesității aprecierii proporționalității între prevederile legale prin care se simplifică modalitatea de examinare a anumitor categorii de litigii, cu riscul reducerii din garanțiile acordate de Constituție (*a vedea HCC nr. 8, 26 aprilie 2018, § 63 precum și HCC nr. 7, 19 martie 2019, §48*) Or, în acest context, Curtea Constituțională a menționat, că "(...) o procedură simplificată și lipsită de contradictorialitate, urmărește, prin sine, realizarea scopului decongestionării instanțelor și al economiei de resurse. Totuși, acest fapt nu justifică reducerea din atribuții, și așa limitare, pe care le are debitorul în această procedură."

Exact în aceeași măsură urmează a fi abordat caracterul disproporționat și în prezenta spetă.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că nicio persoană nu ar trebui să fie autorizată să se bazeze pe dispozițiile Convenției pentru a submina sau distruge idealurile și valorile unei societăți democratice. Prin urmare, pentru a garanta stabilitatea și eficacitatea unui sistem democratic, statul poate fi obligat să ia măsuri specifice pentru a se proteja.

De fiecare dată când un stat intenționează să invoce principiul „democrație capabilă să se apere” pentru a justifica ingerința în drepturile persoanei, acesta trebuie să evalueze cu atenție sfera de aplicare și consecințele măsurii în cauză, pentru a se asigura că se realizează echilibrul sus-menționat [*a se vedea Zdanoka împotriva Letoniei (MC), nr. 58278/00, pct. 99 și 100, CEDO 2006-IV*].

De menționat este și faptul, că în ceea ce privește existența unui drept, Curtea reamintește că trebuie să se ia ca punct de plecare dispozițiile din legislația națională relevantă și interpretarea pe care instanțele interne o dau acestora [*Masson și Van Zon împotriva Țărilor de Jos, 28 septembrie 1995, pct. 49, seria A nr. 327-A; Roche împotriva Regatului Unit (MC), nr. 32555/96, pct. 120, CEDO 2005-X; Boulois împotriva Luxemburgului (MC), nr. 37575/04, pct. 91, CEDO 2012; Al-Dulimi și Montana Management INC. împotriva Elveției (MC), nr. 5809/08, pct. 97, CEDO 2016, și celelalte trimiteri citate; Baka împotriva Ungariei (MC), nr. 20261/12, pct. 101, CEDO 2016; și Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României (MC), nr. 76943/11, pct. 71, CEDO 2016 (extrase), și celelalte trimiteri citate*].

Art.6 § 1 din Convenție nu asigură „drepturilor și obligațiilor” niciun conținut material specific în ordinea juridică a statelor contractante: Curtea nu poate crea, prin interpretarea art. 6 § 1, un drept material care nu are niciun temei legal în statul respectiv (*a se vedea, de exemplu, Fayed împotriva Regatului Unit, 21 septembrie 1994, pct. 65, seria A nr. 294-B, Roche, citată anterior, pct.119, și Boulois, citată anterior, pct. 91*).

Totodată, în pct. 105 al Hotărârii pronunțate în cauza Regner împotriva Republicii Cehe (Cererea nr. 35289/11) Curtea a subliniat, că dreptul național, deși nu îi recunoaște unui individ un drept subiectiv, în schimb, îi confera dreptul la o procedură de examinare a cererii sale, solicitând instanței competente să se pronunțe asupra unor capete de cerere, cum ar fi o decizie arbitrară, un abuz de putere sau vicii de procedură (*Van Marie și alții împotriva Țărilor de Jos, 26 iunie 1986, pct. 35, seria A nr. 101, precum și, mutatis mutandis, Kók împotriva Turciei, nr. 1855/02, pct. 36, 19 octombrie 2006*).

Acesta este cazul anumitor decizii pentru care administrația dispune de o putere pur discreționară de a acorda sau de a refuza un avantaj sau un privilegiu, legea conferind persoanei în cauză dreptul de a formula o acțiune în justiție, instanța putând să pronunțe anularea deciziei în cauză în cazul în care constată caracterul ilegal al acesteia.

În astfel de cazuri, art.6 § 1 din Convenție este aplicabil cu condiția ca avantajul sau privilegiul respectiv, odată acordat, să creeze un drept civil. Prin urmare, în contextul normelor și rationamentelor expuse supra, consider că sintagma ”efectiv lucrată și confirmată documentar” din art.25 alin.(6) al Legii insolvențabilității, încalcă atât dreptul la apărare prevăzut de art. 26 din Constituție, cât și art. 6 al CEDO.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit cu titlu de principiu, că procedura de examinare a cauzelor în instanța de judecată trebuie să fie prevăzută

de lege, pentru a se putea garanta respectarea dreptului la un proces echitabil (a se vedea în acest sens, *Coeme și alții vs. Belgia*, 22 iunie 2000, § 102).

Curtea Constituțională în jurisprudența sa anterioară a declarat neconstituțională omisiunea reglementării anumitor aspecte procesuale penale și civile (a se vedea *HCC nr. 17 din 19 mai 2016*, *HCC nr. 19 din 03 iulie 2018*, *HCC nr. 8 din 05 aprilie 2022*).

11.3. Prin contrapunerea actualelor prevederi ale art. 75 alin. (1) lit. d) al Legii insolvenței și art. 210 Cod de procedură penală cu omisiunile legislative invocate supram rezultă că legiuitorul a neglijat normele tehnicii legislative, iar actualele reglementări sunt contrare reglementărilor naționale și internaționale sus invocate.

În acest sens, prin Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Înalta Curtea a reținut că: *"Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite, în caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile, într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție, care statuează asupra obligației statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile."*

Art. 134 din Constituție stabilește expres că Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separației puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Relevantă este și practica Curții Europene a Drepturilor Omului, care în *cauza Rotaru vs. România*, a concluzionat că *"o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultanța de specialitate - să își corecteze conduita"*, iar în *cauza Sunday Times vs. Regatul Unit*, Curtea Europeană a decis că *"(...) cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat"*.

De asemenea, la pct.61 al Hotărârii nr.17 din 19 mai 2016, Înalta Curtea a reiterat că conținutul actului normativ trebuie să permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, claritatea și previzibilitatea fiind elemente *sinè qua non* ale constituționalității unei norme. De asemenea, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

Respectiv, fiind în prezența lipsei de previzibilitate și certitudine a normei, în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției, Înalta Curte nu poate ignora viciul de neconstituționalitate existent, deoarece tocmai această viciu generează, *eo ipso*, încălcarea dreptului constituțional al persoanei de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, încalcă dreptul de proprietate al creditorilor și al debitorului și îi lezează la dreptul la speranța legitimă de obținere a recuperării creanțelor validate și de stingere cât mai rapidă și mai eficientă a tuturor cheltuielilor procesului de insolvență, care implică constituie o speranță la proprietatea sa. Or, Înalta Curte, în virtutea art. 134 al Constituției, garantează supremația acesteia, ceea ce presupune, printre altele conformitatea întregului drept cu Constituția.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

12. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității:

- *art. 75 alin. (1) lit. d) din Legea insolvenței* în partea omisiunii legiuitorului de reglementare a faptului, că din momentul intentării procesului de insolvență sechestrul și alte interdicții aplicate asupra masei debitoare în cadrul cauzelor penale pendente la data intentării procesului de insolvență, se anulează de drept, iar aplicarea sechestrelor și altor limitări asupra bunurilor proprietate a debitorilor aflați în procese pendente de insolvență, inclusiv

20
cele rezultate din cauzele penale, pot fi aplicate în exclusivitate de către instanța de insolabilitate,

și

- *art. 210 din Codul de procedură penală* în partea lipsei de reglementare a faptului, că sechestrul asupra bunurilor din patrimoniul debitorului insolubil se anulează de drept din momentul intentării procesului de insolabilitate față de acesta, iar aplicarea sechestrului asupra patrimoniului debitorilor aflați în procese pendinte de insolabilitate, poate fi efectuată în exclusivitate de către instanța de insolabilitate.

care vin în contradicție cu principiile constituționale, limitând drepturile și libertățile persoanei și sunt în contradicție cu prevederile art. 4, 7, 16, 20, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

VI. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

13. Prevederile normelor contestate urmează a fi aplicate la examinarea plângerii înaintată de SRL "S.I.Demir-Agro" privind anularea ordonanțelor PCCOCS din 27 decembrie 2024 și 15 ianuarie 2025, aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana (jud. Ana Bologan, dosar nr. 10-260/2025).

VII. LISTA DOCUMENTELOR

1. Hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga nr. 2i-6/2021 din 26.05.2021;
2. Încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Central nr. 2i-34/2023 din 26.09.2024;
3. Tabelul preliminar al creanțelor;
4. Cererea SRL "S.I.Demir-Agro" din 09.12.2024;
5. Ordonanța PCCOCS din 27.12.2024;
6. Plângerea SRL "S.I.Demir-Agro" din 09.01.2025;
7. Ordonanța PCCOCS din 15.01.2025;
8. Plângerea SRL "S.I.Demir-Agro" din 27.01.2025;
9. Înștiințarea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana nr. 10-260/2025 din 10.02.2025.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe propria onoare că informațiile ce se conțin în prezenta sesizare sunt exacte și corespund adevărului.

Autorul sesizării,
Administrator autorizat
"04" martie 2025

Marcel LUNGU

04 -03- 2025

ÎNCHEIERE

27 martie 2024
Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana

mun.Chișinău

Judecătorul de instrucție Bologan Ana, a examinat în lipsa părților, cererea reprezentantului petiționarului S.R.L. "S.I. Demir-Agro", administrator autorizat Marcel Lungu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării plângerii depusă de către reprezentantul petiționarului S.R.L. "S.I. Demir-Agro", administrator autorizat Marcel Lungu, în condițiile art.313 Cod de Procedură Penală împotriva actelor organului de urmărire penală, instanța de judecată,

A C O N S T A T A T :

La data de 31.01.2025, administratorul autorizat Marcel Lungu, acționând în interesele S.R.L. "S.I. Demir-Agro" a înaintat în instanța de judecată plângere, în condițiile art.313 Cod de procedură penală, împotriva ordonanței procurorului din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Ruslan Perevoznic, din 27 decembrie 2024 prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de ridicare a sechestrului aplicat în cauza penală nr. 2021540035 pe bunurile mobile și imobile proprietate a S.R.L. "S.I. Demir Agro" și împotriva ordonanței adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vladislav Bobrov, din 27 decembrie 2024, prin care s-a respins plângerea împotriva ordonanței din 27 decembrie 2024, cu obligarea organului de urmărire penală să lichideze încălcările drepturilor și libertăților SRL "S.I. Demir-Agro", prin obligarea să anuleze/scoată/ridice sechestrul aplicat în cauza penală nr. 2021540035 prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 12-515/2022 din 02 iunie 2022 asupra bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea S.R.L. "S.I. Demir-Agro".

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 04.02.2025 ședința de judecată a fost fixată pentru data de 06.03.2025.

La data de 04.03.2025, administratorul autorizat Marcel Lungu, acționând în interesele S.R.L. "S.I. Demir-Agro" a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizare a Curții Constituționale în vederea efectuării controlului de constituționalitate a prevederilor art. 210 din Codul de procedură penală și art. 75 alin. (1) lit. d) din Legea insolabilității.

Studiind temeiurile de fapt și de drept invocate în cerere și raportându-le, per ansamblu, condițiilor speței, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării cauzei, reieșind din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 7 din Cod de procedură penală, (3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. (3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Alineatul (3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale

de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii. (3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin.(3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond. (3⁴) Ridicarea excepției de neconstituționalitate în procedura controlului judiciar al procedurilor prejudiciare nu suspendă examinarea cererilor, a demersurilor, a plângerilor și a recursurilor.

Instanța reține că excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanțele ordinare de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale. Ea reflectă existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Edictarea și aplicarea corectă, uniformă și în spiritul principiilor constituționale a legii reprezintă pilonul statului de drept, iar, în consecință, excepția de neconstituționalitate constituie o garanție constituțională a drepturilor și libertăților conferite cetățenilor pentru apărarea lor împotriva unor eventuale abateri ale legiuitorului prin instituirea unor norme contrare Constituției.

Conform art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova: Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Efectuând controlul cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, sub aspectul întrunirii cumulative a condițiilor stabilite de art. 7 alin. (3¹) Cod de procedură penală, judecătorul reține că prevederile art. 210 Cod de procedură penală, au constituit obiect de examinare în cadrul sesizării nr. 172g/2019, existând o decizie de inadmisibilitate din 31 octombrie 2019. Totodată, având în vedere că în sesizarea nr. 172g/2019 a fost contestată constituționalitatea textului "ori din alte motive a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru" din art. 210 alin. (1) Cod de procedură penală, însă în contextul prezentei sesizări constituționalitatea art. 210 din Codul de procedură penală este contestată sub aspectul unor omisiuni legislative, în corelație cu art. 75 alin. (1) lit. d) al Legii insolvenței, ultimul text de lege nefiind supus controlului de constituționalitate, consideră în cele din urmă instanța că constituționalitatea pusă în discuție este paibilă de a fi ridicată spre examinare Curții Constituționale.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la pct. 82.

Totodată, instanța remarcă că, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În această ordine de idei, instanța reține că art. 210 din Codul de procedură penală și art. 75 alin. (1) lit. d) din Legea insolvenței, formează obiectul controlului constituționalității prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016.

Concomitent, se atestă că în conformitate cu pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii

64

Moldova, sesizarea înaintată de către reprezentantul petiționarului întrunește condiția că norma vizată poate fi supusă controlului constituționalității, ori aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei.

În cauza *Ivanciuc vs Romania* (decizia nr.18624/03), fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției Europene, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar (*Coëmeșialții v. Belgia*, cererile nr.32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, și *Wynen v. Belgia*, cererea nr.32576/96, § 41)”.

De asemenea, instanța reține că prevederile art.6 din Convenție nu garantează dreptul ca o instanță națională sau internațională să fie sesizată cu o chestiune prejudiciară. În același timp, față de sistemul de drept ucrainean, în care persoanele fizice nu pot sesiza direct instanța constituțională, ci numai prin intermediul instanțelor de fond, care au o marjă de apreciere în privința sesizării, Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art.6 § 1 din Convenție Europene.

Urmare a celor invocate, instanța găsește necesar a admite cererea lichidatorului S.R.L. "S.I. Demir Agro", administrator autorizat, Marcel Lungu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispoziției art. 210 din Codul de procedură penală, sub aspectul lipsei de reglementare a faptului că, sechestrul asupra bunurilor din patrimoniul debitorului insolubil se anulează de drept din momentul intentării procesului de insolabilitate față de acesta, iar aplicarea sechestrului asupra patrimoniului debitorilor aflați în procese pendente de insolabilitate, poate fi efectuată în exclusivitate de către instanța de insolabilitate și a dispoziției art. 75 alin. (1) lit.d) din Legea insolabilității sub spectul omisiunii legiuitorului de a reglementa faptul că din momentul intentării procesului de insolabilitate, sechestrul și alte interdicții aplicate asupra masei debitoare în cadrul cauzelor penale pendente la data intentării procesului de insolabilitate, se anulează de drept, iar aplicarea sechestrului și altor limitări asupra bunurilor proprietate a debitorilor aflați în procese pendente de insolabilitate, inclusiv cele rezultate din cauze penale, pot fi aplicate în exclusivitate de către instanța de insolabilitate.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 7, 41, Cod de procedură penală, art. 135 din Constituția Republicii Moldova, în acord cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, instanța de judecată –

DISPUNE:

Se admite cererea reprezentantului petiționarului S.R.L. "S.I. Demir-Agro", administrator autorizat Marcel Lungu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării plângerii depusă de către reprezentantul petiționarului S.R.L. "S.I. Demir-Agro", administrator autorizat Marcel Lungu, în condițiile art.313 Cod de procedură penală împotriva actelor organului de urmărire penală.

Se ridică excepția de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității articolului 210 din Codul de procedură penală și a articolului 75 alin. (1) lit.d) din Legea insolabilității.

Se remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere și sesizarea reprezentantului petiționarului S.R.L. "S.I. Demir-Agro", administrator autorizat Marcel Lungu.

Încheierea separat nu este susceptibilă căilor de atac, însă poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Ana Bologan